

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ 2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 10. SINIF FELSEFE DERSİ 1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI MAZERET SINAV CEVAPLARI

1. Örnek Tanımlar:

Hilmi Ziya Ülken'e göre; "Felsefe, insanın varlık hakkındaki düşüncesi ve bu düşünce üzerindeki düşüncesidir."
Takiyettin Mengüşoğlu'na göre "Felsefe bütün "var olan" şeylerin ortak olan, birleştirici olan niteliğini ortaya koymaya çalışır."

Anahtar Kavramlar: Doğru düşünme - Genellik - Arayış - Hakikat

En az bir anahtar kavramı kullanarak verilen örnek tanımlardaki gibi bir felsefe tanımı yazınız. (10 Puan)
(Verilen filozof tanımları, yanıt olarak aynen kullanılmamalıdır.)

Cevap : Felsefe, en genel düşünme etkinliğidir.

Felsefe, hakikat arayışındaki insanın en genel bilgiye ulaşma çabasıdır.
(Bu tanımlar, örnektir. Yukarıdaki kurala bağlı olarak farklı cümleler oluşturabilir.)

2. "En iyi filozoflar, çocuklardır" der düşünürler. Balık su içer mi? Kuşlar nasıl uçar? Gibi soruları sadece çocuklardan duyabiliriz. Söylenen sorulara büyüklerin vereceği cevaplar yeterli olmayabilir. Yine çocuklardır ki gördükleri, öğrendikleri, olmayan yeni durumlar karşısında şaşırmasınlar.

Metinde ifade edilen felsefi düşüncenin iki özelliğini yazınız. (15 Puan)

Birinci özellik : Hayret etme/ Merak etme (8 Puan)

İkinci özellik : Sorgulama (7 Puan)

Tek cevap 8 puan verilir.

3. I. Öncül : Norveç ve İsveç, İskandinav ülkeleridir.

II. Öncül : Norveç, soğuktur.

Numaralandırılmış öncüllerden hareketle ulaşılabilecek sonuç önermesini ve kullanılan akıl yürütme türünü yazınız. (15 Puan)

Sonuç Önermesi: O halde İsveç de soğuktur. (8 Puan)

Akıl yürütme türü: Analoji veya Benzeşim (7 Puan)

Tek cevap 8 puan verilir.

4. Düşünce, mantık ve bilgi açısından cümle doğruluğu; çelişkilerinin, düşünce eksikliklerinin ve bilgi hatalarının giderilmesi ile mümkün olur.

"O; bırakın biber doğramayı, yemek bile yapamaz." cümlesindeki mantık hatasını bulup, doğrusunu yazınız.
(10 Puan)

Cevap : "O; bırakın yemek yapmayı, biber bile doğrayamaz."

5. Gündelik yaşamımızda sürekli olarak sorular sorarız. Bunlar, pratik sorunlarımızı çözmek veya belirli bir bilgiye ulaşmak için yönelttiğimiz sorulardır. Felsefi sorular ise bu tür pratik soruların ötesine geçerek varlığın, bilginin ve değerlerin derinliklerine inen sorulardır. Bu sorular, kesin ve tek bir doğru cevabı olmayan, farklı perspektiflerden ele alınabilen ve tartışmaya açık sorulardır.

Verilen açıklamalar doğrultusunda bir adet felsefe sorusu, bir adet felsefi olmayan soru yazınız. (15 Puan)

Felsefi soru 1 : İyilik nedir? (8 Puan)

Felsefi olmayan soru 2 : Bir yılda kaç mevsim vardır? (7 Puan)

Tek cevap 8 puan verilir.

Benzer şekilde verilen doğru cevaplar puanla değerlendirilir.

6. "Mehmet Karakuş'a göre varlık kavramı, İslam felsefesinin ilk dönemlerinden itibaren İslam filozoflarının karşılaşmak zorunda kaldıkları en büyük metafizik problem idi. Bu problem ilk defa açık ve net bir şekilde Farabi tarafından ortaya konmuştur. İslam felsefesinin önemli düşünürlerinden Farabi'ye göre varlık kavramı; anlatılamayacak, tanımlanamayacak derecede zihinde açık, seçik, yerleşik ve sabit bir anlam taşımaktadır. Onu açıklamak, ondan daha açık anlamlı bir söz ile mümkün olur. Hâlbuki ondan daha açık anlamlı ve geniş kavramlı bir söz yoktur. Varlık, kavramların en basiti olduğu gibi kavramsal olarak en büyük ontolojik kümenin adıdır. Farabi'nin varlık tanımlaması bağlamında olmaması asla mümkün olmayan en mükemmel varlık Tanrı'dır hatta tüm varlıkların nedenidir."
- Alıntıdır.*

Metne göre varlık kavramının anlam bakımından özellikleri nelerdir? (10 Puan)

Cevap : Anlamının tanımlanamayacak derecede zihinde açık, seçik ve yerleşik olması.

Cevap : Varlık kavramı; anlatılamayacak, tanımlanamayacak derecede zihinde açık, seçik, yerleşik ve sabit bir anlam taşımaktadır.

Not: Bu tanımlardan biri kabul edilebilir.

7. Bu görüşe göre gerçeklik, maddi dünyadan ziyade zihin veya fikirler tarafından şekillendirilir. Dış dünyada algıladığımız nesnelere ve olaylara, aslında zihnimizin bir yansımasıdır. En önemli temsilcileri: Platon, Farabi, Aristoteles, Hegel'dir.

Açıklaması verilen felsefi görüşün adını yazınız. (10 Puan)

Cevap : İdealizm veya düşünsellik

8. Bilim ve felsefe, insanlığın düşünsel yolculuğunda iki önemli kılavuzdur. Bilim, doğanın sırlarını çözmeye çalışırken gözlemler ve deneylerle evrenin sırlarını keşfeder. Felsefe ise daha içsel bir yolculuğa çıkar, insanın düşüncelerini ve yaşamın anlamını sorgular. Felsefeciler, insanın özgürlük, adalet ve hakikat gibi derin sorularını keşfederken bilim doğayı anlamaya çalışır. İki alan birbirini tamamlar: Biri gerçeğin izini sürerken diğeri ona yeni anlamlar katar ve insan her adımda daha derin bir anlayışa ulaşır.

Verilen paragrafta yer alan iki ideal ve üç reel varlık yazınız. (15 Puan)

İdeal varlıklar: Varlık, özgürlük, adalet, hakikat, anlam. (Bunlardan ikisi)

Reel varlıklar: Doğa, gözlem, deney, evren. (Bunlardan üçü)

Her bir varlığa 3 puan verilecek ve toplamda soru değeri 15 Puan